VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 155)**

z dnia 22 maja 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 155)

22 maja 2013 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Agnieszki Pomaskiej (PO)**, przewodniczącej Komisji, oraz posła **Andrzeja Gałażewskiego (PO)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– (w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkowstwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej) Informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności (29-30 maja 2013 r.) (COM(2011) 779, COM(2011) 778, COM(2012) 725, COM(2012) 730, COM(2013) 107, COM(2011) 809, COM(2011) 810, COM(2012) 372, COM(2011) 834, COM(2012) 788) w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach,

– (w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkowstwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej) Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów na temat wykonania przepisów UE dotyczących odpadów: dyrektywa 2006/12/WE w sprawie odpadów, dyrektywa 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych, dyrektywa 75/439/EWG w sprawie olejów odpadowych, dyrektywa 86/278/EWG w sprawie osadów ściekowych, dyrektywa 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, dyrektywa 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów oraz dyrektywa 2002/96/WE w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego w latach 2007-2009 (COM(2013) 6 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jerzy Pietrewicz** sekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki wraz ze współpracownikami, **Janusz Cichoń** sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, **Jacek Guliński** podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami, **Piotr Woźniak** podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska wraz ze współpracownikami, **Jacek Dominik** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami oraz **Waldemar Długołęcki** dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Adam Dudzic** – wicedyrektor Biura Spraw Międzynarodowych, **Agata Jackiewicz, Tomasz Woźnicki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Międzynarodowych oraz **Dorota Olejniczak, Zofia Szpringer, Tomasz Jaroszyński, Mirosław Sobolewski** – z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Gałażewski (PO):

Otwieram kolejne posiedzenie Komisji. Witam członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, przedstawi cieli rządu, towarzyszące im osoby, przedstawicieli instytucji centralnych. Przypominam o zwyczajowym ograniczeniu czasu wypowiedzi.

Czy ktoś ma zastrzeżenia do porządku obrad? Pani przewodnicząca Fotyga, proszę bardzo.

Poseł Anna Fotyga (PiS):

Panie przewodniczący, zdaję sobie sprawę, że kwestia dokumentu COM 208, czyli upoważnienie dla Unii Europejskiej do przedstawienia wspólnego stanowiska na forum IMO, Międzynarodowej Organizacji Morza, nie było przeze mnie wcześniej wnioskowane. Chodzi o zdjęcie z listy A. Po powrocie z podróży zagranicznych, w czasie których reprezentowałam Sejm, zapoznałam się dokładnie z tym dokumentem, ze stanem prawnym i stanem dyskusji między Komisją Europejską, bo Unia Europejska nie jest członkiem Międzynarodowej Organizacji Morza, jest zgodnie ze statutem jedynie obserwatorem, to Polska i pozostałe 26 państw członkowskich Unii Europejskiej cieszą się pełnym członkostwem w Międzynarodowej Organizacji Morza. Toczył się i toczy poważny spór między IMO a Komisją Europejską np. w sprawie dotyczącej emisji związanych ze sprawami gospodarki morskiej, w tym sprawami slipingowymi. Z tego powodu, ze względu na sprawy prawne i wiem, że jest orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w tej sprawie, orzeczenie, które samo w sobie jest kontrowersyjne, również z punktu widzenia Polski, chociażby z tego powodu przypominam po raz kolejny, bodajże po raz szósty przypominam, że Polska ciągle nie ma rzecznika generalnego w Trybunale Sprawiedliwości. Sądzę, że ta sprawa powinna zostać omówiona.

W traktacie z Lizbony nie ma żadnych uregulowań, które nakazują de facto harmonizację stanowisk. W dodatku jest to sfera koordynacyjna, nie ma żadnych uregulowań. Polska ma wiele interesów morskich, które są interesami sprzecznymi z interesami innych państw Unii Europejskiej. Wnoszę o zdjęcie COM 208, dotyczącego ustanowienia wspólnego stanowiska, z listy A.

Przewodniczący poseł Andrzej Gałażewski (PO):

Dziękuję bardzo. Jednak takiego punktu nie ma dzisiaj, będzie jutro na posiedzeniu Komisji. Ta sprawa dotyczy więc jutrzejszego posiedzenia, więc wrócimy do tego jutro.

Dzisiaj pierwszym punktem jest rozpatrzenie Informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych Unii Europejskiej na posiedzeniu Rady do Spraw Konkurencyjności w dniach 29 i 30 maja br. w związku z zasięgnięciem Komisji w tych sprawach. Chcę zwrócić uwagę, że wszystkie dokumenty będące w agendzie Rady były już przedmiotem obrad Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Do dokumentu COM (2012) 372, znajdującego się w części Sprawy różne, Sejm RP w dniu 12 października 2012 r. przyjął uchwałę uznającą dokument za niezgodny z zasadą pomocniczości. Mówię to dla przypomnienia. Rząd jest reprezentowany przez panów ministrów Jerzego Pietrewicza, sekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki, oraz pana Jacka Gulińskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Proszę, w kolejności prezentowanej przeze mnie, o zabranie głosu. Pan minister Pietrewicz, proszę bardzo.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Jerzy Pietrewicz:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, chciałbym przedstawić projekt stanowiska rządu na posiedzenie Rady UE do Spraw Konkurencyjności, które będzie miało miejsce w dniach 29-30 maja br.

Instrukcja ta nie ma charakteru ostatecznego, ponieważ nie była jeszcze przedmiotem obrad Komitetu do Spraw Europejskich. Informacja rządu dla Sejmu i Senatu w sprawie stanowiska wobec aktów prawnych będących przedmiotem posiedzenia Rady została przyjęta przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 21 maja br. i przekazana do Sejmu.

Ze względu na fakt, że w porządku obrad Rady znajduje się tym razem spora liczba projektów aktów legislacyjnych, w swoim wystąpieniu chciałbym odnieść się do tylko

do tych, w odniesieniu do których przewidziana jest debata polityczna bądź wymiana opinii. Natomiast pozostałe projekty zostały szczegółowo opisane w informacji. Chciałbym zaznaczyć, że w ich przypadku będziemy mieli do czynienia jedynie z informacjami w sprawie postępu prac. Oceniamy, że projekty te na obecnym etapie procedowania nie stanowią zagrożenia z punktu widzenia interesów Polski.

W odniesieniu do części ustawodawczej posiedzenia Rady do Spraw Konkurencyjności przedmiotem obrad będą m.in. omawiane przeze mnie, za chwilę, dokumenty. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego. Będzie to pierwsze czytanie. Stanowisko rządu w odniesieniu do tego dokumentu zostało przyjęte przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 22 grudnia 2011 r. i rozpatrzone przez Komisję do Spraw Unii Europejskiej na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 2012 r.

Kolejny dokument, wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2006/43 Wspólnoty Europejskiej w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Tutaj również ma miejsce pierwsze czytanie. Stanowisko rządu do tego dokumentu zostało przyjęte przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 22 grudnia 2011 r., a Komisja rozpatrzyła ten dokument w dniu 11 stycznia 2012 r.

W odniesieniu do obu wymienionych dokumentów Polska generalnie popiera cele zmian przepisów rozporządzenia. Podczas posiedzenia Rady do Spraw Konkurencyjności planowane jest przedstawienie raportu z postępu prac oraz debata orientacyjna. Polska zamierza poprzeć te rozwiązania, które będą generowały mniejsze koszty dla budżetu państwa oraz mniejsze obciążenia i koszty administracyjne dla firm audytorskich i podmiotów badanych przez organy nadzoru publicznego.

Kolejny dokument to wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie Wspólnoty Europejskiej nr 659/1999, ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu Wspólnoty Europejskiej. Jest to rozporządzenie proceduralne. Stanowisko rządu zostało przyjęte przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 27 grudnia 2012 r., z kolei Komisja do Spraw Unii Europejskiej rozpatrzyła ten dokument w dniu 23 stycznia 2013 r. Podczas posiedzenia Rady planowane jest porozumienie polityczne w sprawie tego aktu. Polska poprzez projekt rozporządzenia w brzmieniu wypracowanym na posiedzeniach grupy roboczej, które jest zgodne ze stanowiskiem rządu przyjętym przez Komitet do Spraw Europejskich, rozpatrzonym przez Komisję, a także uwzględnia wyniki prowadzonych negocjacji. Tekst ten, w opinii Polski, stanowi wyważony kompromis, który w sposób zadowalający uwzględnia większość zgłaszanych przez Polskę propozycji.

Kolejny dokument to wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie Rady nr 994/98 z 7 maja 1998 r., dotyczący stosowania art. 92 i 93 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejką do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa, oraz rozporządzenie Wspólnoty Europejskiej nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego. Jest to rozporządzenie upoważniające. Stanowisko rządu zostało przyjęte przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 27 grudnia 2012 r., a sejmowa Komisja do Spraw Unii Europejskiej rozpatrzyła dokument w dniu 11 stycznia 2013 r. Podczas posiedzenia Rady planowane jest porozumienie polityczne w sprawie tego aktu. Polska zamierza poprzeć projekt rozporządzenia w brzmieniu wypracowanym na posiedzeniach grupy roboczej, które jest zgodne ze stanowiskiem rządu przyjętym przez Komitet do Spraw Europejskich, rozpatrzonym przez Komisję, a także uwzględnia wyniki prowadzonych negocjacji.

Ponadto chciałbym zauważyć, że w części Sprawy różne, na wniosek delegacji polskiej oraz czeskiej, planowane jest przedstawienie informacji o stanie prac nad tzw. dyrektywą tytoniową, czyli dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w sprawie produkcji, prezentowania i sprzedaży wyrobów tytoniowych i powiązanych wyrobów. Stanowisko rządu zostało przyjęte przez Komitet do Spraw Europejskich 30 stycznia br.,

a Komisja rozpatrzyła ten dokument na posiedzeniu w dniu 6 lutego 2013 r. Przedstawiciel Polski zamierza podkreślić konieczność informowania ministrów odpowiedzialnych za gospodarkę o stanie prac nad tym projektem, jak też wysłuchać informacji na ten temat. Dodatkowo, w zależności od sytuacji, przedstawi elementy stanowiska Polski, w tym m.in. informację, iż – po pierwsze – rząd popiera wszelkie działania mające na celu poprawę ochrony zdrowia, niemniej jednak rząd RP nie może zaakceptować rozwiązań zaproponowanych w projekcie przez Komisję Europejską dotyczących ograniczeń w stosowaniu dodatków aromatyzujących, np. mentolowych, oraz rozwiązań normalizujących konstrukcję oraz wygląd papierosów, które zakazują wprowadzania do obrotu papierosów mentolowych oraz papierosów typu slim. Po drugie, uznając zasadność ograniczeń wprowadzania na rynki państw członkowskich bezdymnych form tytoniu, np. tytoniu do stosowania doustnego, rząd RP zwraca uwagę na konieczność respektowania lokalnych tradycji i zachowania praw do utrzymania na rynku takich tytoniów jak tabaka w Polsce. Po trzecie, w opinii rządu RP przeprowadzana przez Komisję Europejską ocena skutków projektu dyrektywy nie uwzględnia konsekwencji społecznych ani gospodarczych w zakresie utraty przychodów, miejsc pracy w rolnictwie, przemyśle i handlu, zagrożeń przemytem i nielegalną produkcją.

W odniesieniu do kolejnego dokumentu dotyczącego Horyzontu 2020 chciałbym przekazać głos panu ministrowi Gulińskiemu.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Teraz oddaję głos panu ministrowi Gulińskiemu. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jacek Guliński:

Pani przewodnicząca, wysokie prezydium, szanowna Komisjo, chciałbym przedstawić państwu informację o stanowisku, jakie Polska zajmie na posiedzeniu Rady, o czym mówił pan minister Pietrewicz, ale w części badawczej, która odbędzie się w dniu 30 maja. W ramach obrad o charakterze legislacyjnym prezydencja Irlandii przedstawi stan prac nad pakietem dotyczącym programu badań i rozwoju Horyzont 2020.

Najważniejsze kwestie, które są aktualnie dyskutowane w ramach rozmów trójstronnych: Rada UE, Parlament Europejski i Komisja Europejska, to m.in. model finansowy, w tym wynagrodzenia dla naukowców, działania związane z poszerzeniem udziału w programie ramowym i podział budżetu na poszczególne zadania. Polska zapozna się z informacją prezydencji i w zależności od przebiegu dyskusji podkreśli swoje postulaty związane z poszerzeniem udziału w programie ramowym i koniecznością przeznaczenia adekwatnych do rangi tych działań środków budżetowych.

W ramach działań o charakterze nieustawodawczym odbędzie się dyskusja ministrów na temat inicjatyw wspólnego programowania. Polska odniesie się do pytań ukierunkowujących dotyczących wdrażania strategicznych agend badawczych czy planów poszczególnych krajów w zakresie lepszej koordynacji programów badawczych. Chodzi o lepszą koordynację programów badawczych, które są prowadzone równolegle przez państwa Unii Europejskiej.

Następnie Rada zamierza przyjąć konkluzje w sprawie wysokowydajnych systemów obliczeniowych oraz w sprawie tzw. strategicznego podejścia do unijnej współpracy międzynarodowej w dziedzinie badań naukowych i innowacji. Jest to odniesienie pomiędzy Unią Europejską, czyli krajami UE, a krajami spoza Unii.

Ostatnim punktem w ramach obrad nieustawodawczych będzie przyjęcie rezolucji Rady w sprawie Europejskiej Przestrzeni Badawczej. W sprawach różnych ministrowie wysłuchają informacji na temat rozporządzenia w sprawie programu Euratom, informacji prezydencji na temat planu prac nad dokumentami dotyczącymi Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii, a na zakończenie delegacja Litwy przedstawi nam program prac nadchodzącej od lipca prezydencji litewskiej.

Jeśli będą mieli państwo pytania do tej części, służę odpowiedziami. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zadać pytanie do tej wyczerpującej informacji rządu? Pani poseł Wróbel, bardzo proszę.

Poseł Marzena Dorota Wróbel (SP):

Mam pytanie, czy strona polska poruszy w trakcie dyskusji, która będzie dotyczyła prezydencji litewskiej, sprawę sytuacji Polaków na Litwie? Czy zaproponuje np. temat dla prezydencji, jakim jest traktowanie mniejszości narodowych?

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MNiSW Jacek Guliński:

Jak powiedziałem, jest to informacja prezydencji litewskiej dotycząca projektu dalszych prac w Radzie do Spraw Konkurencyjności, czyli w głównej tematyce tej Rady. Są to zagadnienia badań, rozwoju gospodarki i przemysłu. W tej sytuacji nie jest to temat prac. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Czy są jeszcze pytania? Pani poseł jeszcze raz?

Poseł Marzena Dorota Wróbel (SP):

Nie będzie to dotyczyło planowanej prezydencji?

Podsekretarz stanu w MNiSW Jacek Guliński:

Nie, tylko obszaru prac Rady w zakresie merytorycznego zasięgu jej prac. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję pani poseł, panom ministrom. Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości Informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady do Spraw Konkurencyjności, które odbędzie się 29 i 30 maja 2013 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach, w trybie art. 11 ust. 1 ustawy. Panom ministrom dziękuję.

Przechodzimy do pkt 2. Jest to dokument COM (2013) 6 wersja ostateczna. Oddaję głos panu ministrowi Piotrowi Woźniakowi. Proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Piotr Woźniak:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, mam obowiązek przedstawić stanowisko rządu do Sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów na temat wykonania przepisów UE dotyczących odpadów, czyli tzw. dyrektyw odpadowych, za lata 2007-2009. Sprawozdanie, które przedstawiła Komisja Europejska, dotyczy wszystkich krajów członkowskich, nie tylko Polski.

Rząd przyjął w trybie obiegowym informację. Tryb obiegowy został przyjęty nie dlatego, żeby obniżyć rangę tego dokumentu, ale tylko dlatego, że w dokumencie stwierdza się suche fakty, co do których zastrzeżeń nie mamy. Sprawozdanie Komisji Europejskiej nie niesie ze sobą żadnych skutków finansowych ani organizacyjnych. Chociaż w części rekomendacyjnej Komisja Europejska rekomenduje kilka rozwiązań, o których wcześniej wiedzieliśmy. Kilka rozwiązań adresuje do Polski, do każdego z krajów z osobna. Chodzi o sprawozdanie z wykonania następujących dyrektyw: dyrektywa 2006/12/WE w sprawie odpadów, dyrektywa 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych, dyrektywa 75/439/EWG w sprawie olejów odpadowych, dyrektywa 86/278/EWG w sprawie osadów ściekowych, dyrektywa 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, dyrektywa 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów oraz dyrektywa 2002/96/WE w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego.

Proszę państwa, tekst tego sprawozdania jest dostępny zarówno na stronach internetowych, jak też został przesłany do sekretariatu Komisji. W jednej tylko kwestii, jeśli chodzi o rekomendacje, musimy je przyjąć bez dyskusji i usiłować jak najszybciej wdrożyć, w jeszcze większym tempie niż obecnie – chodzi o hierarchię postępowania z odpadami, czyli zapobieganie, unikanie i recykling. Jest to niedyskutowalny, nieosiągnięty cel. Chociaż nie wszędzie jest on skwantyfikowany, to jednak jest bezpośrednio literą dyrektywy. Do większości krajów to zastrzeżenie zostało zaadresowane, nie jesteśmy w ogonie.

Jeśli chodzi o pozycję Polski w tym sprawozdaniu, to niestety jesteśmy w ostatniej dziesiątce spośród 27 krajów. Pocieszające jest to, że jesteśmy pierwsi w trzeciej dziesiątce, jeśli może to być jakieś pocieszenie.

Z ewidentnie nieosiągniętych celów należy wymienić odpady biodegradowalne z odpadów komunalnych. Tutaj obsunęliśmy się o 4% w stosunku do założonego celu. To niedobrze, ponieważ cel jest już wyznaczony w granicach delegacji, tzn. nie taki, który obowiązuje większość krajów europejskich, tylko mniejszość. Mamy więc zaległości, jeśli chodzi o biodegradowalne odpady pochodzące z odpadów komunalnych.

Tyle mam do powiedzenia. Gdyby były pytania, oczywiście jestem gotów na nie odpowiedzieć. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Tadeusz Arkit. Proszę.

Poseł Tadeusz Arkit (PO):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, panie ministrze, Wysoka Komisjo, oceniając stan gospodarki odpadami w ostatnich kilku latach, można pokusić się o dwie refleksje. Po pierwsze dokonaliśmy wielu pozytywnych zmian legislacyjnych w tym zakresie, w tym najważniejsza to nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i ustawa o odpadach. W Senacie znajduje się długo oczekiwana ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych. W najbliższym czasie musimy znowelizować ustawę o bateriach i akumulatorach, o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznych, o recyklingu pojazdów wycofanych z użycia. Nowe ustawodawstwo pozwala na poprawę stanu środowiska, wprowadza unijną hierarchię postępowania z odpadami – po pierwsze, zapobieganie i unikanie powstawaniu odpadów, po drugie, minimalizacja, po trzecie, ponowne wykorzystanie, po czwarte, recykling, po piąte, odzysk energii, a na końcu – unieszkodliwianie.

Jednocześnie należy stwierdzić, że jesteśmy na początku drogi do budowania nowoczesnego systemu gospodarki odpadami, w którym składowanie będzie ostatnim sposobem unieszkodliwiania odpadów. Dzisiaj ponad 80% zebranych odpadów składujemy na składowiskach, podczas gdy np. w Niemczech składuje się tylko 1%. Dotychczasowe działania legislacyjne pozwoliły na zawieszenie kar nakładanych przez Komisję Europejską, ale należy się liczyć z tym, że próby przedłużania w czasie reform, a co za tym idzie brak efektów, mogą skończyć się nałożeniem tych kar. Nie to jednak powinno nas mobilizować do zmian, lecz przede wszystkim fakt, że poprawa stanu środowiska, w którym żyjemy, nam się po prostu opłaca nie tylko ze względów finansowych, ale przede wszystkim ze względów zdrowotnych. Będziemy żyć w czystym środowisku.

Jakie działania, poza kolejnymi zmianami legislacyjnymi, powinniśmy podjąć, żeby uzyskać zdecydowaną poprawę stanu środowiska? Po pierwsze, należy zdecydowanie wzmocnić służby kontrolne, szczególnie w pierwszym okresie wdrażania reformy. Dotyczy to zarówno nadzoru nad RIPOK, jak i nad procesami przetargowymi. W tym kontekście wydaje się, że mamy do czynienia z niedoborami kadrowymi, szczególnie w inspektoratach ochrony środowiska, na którym spoczywa główny ciężar kontroli. Uwaga ta dotyczy również w mojej ocenie Departamentu Gospodarki Odpadami Ministerstwa Środowiska. Po drugie, monitorujemy proces wdrażania reformy, aby w wyniku doświadczeń przeanalizować wnioski i po wdrożeniu reformy dokonać ewentualnej nowelizacji.

Pani przewodnicząca, proponuję przyjąć stanowisko rządu, ale mam propozycję, aby w konkluzji umieścić wniosek skierowany do rządu, który pozwolę sobie odczytać: „W związku z wdrażaniem nowego systemu gospodarki odpadami oraz intensywnymi pracami nad kolejnymi ustawami dotyczącymi gospodarowania odpadami Komisja do Spraw Unii Europejskiej zwraca się do rządu o wzmocnienie kadrowe wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska oraz odpowiedniego departamentu w Ministerstwie Środowiska. Stan kadr wydaje się niewystarczający w stosunku do zadań legislacyjnych, potrzeb monitorowania wdrażania nowego systemu oraz skutecznej kontroli nad procesami związanymi z gospodarką odpadami komunalnymi.”

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję, panie pośle. Odnosząc się do propozycji dezyderatu, za chwilę zaproponuję jego przyjęcie. Czy jest sprzeciw wobec propozycji przyjęcia takiego dezyderatu do rządu? Nie widzę. Taki dezyderat w imieniu Komisji skieruję do rządu.

Teraz otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę. Panie ministrze, czy chciałby pan się odnieść do treści dezyderatu kierowanego do rządu?

Podsekretarz stanu w MŚ Piotr Woźniak:

Dziękuję bardzo. Nie będę państwu zabierać dużo czasu. Chcąc skomentować słowa pana posła sprawozdawcy na temat braków kadrowych, powiem, że niestety tak jest. Sama organizacja inspekcji ochrony środowiska, która polega na tym, że mamy Generalnego Inspektora Ochrony Środowiska, który rezyduje w Warszawie, oraz wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska, które nie podlegają bezpośrednio organizacyjnie ani kadrowo generalnemu inspektorowi, co powoduje w oczywisty sposób specjalną linie współpracy. To jest samo w sobie wyzwanie, dlatego że nie ma tu prostej hierarchii zależności służbowej, a w szczególności nie ma trybu wydawania poleceń.

W zależności od województwa inspektoraty są lepiej lub gorzej wyposażone w specjalistów, a tu trzeba specjalistów, co chciałbym bardzo podkreślić. Cały czas brakuje nam wysokiej klasy specjalistów lub choćby średniej klasy specjalistów, którzy umieliby się zająć poszczególnymi kategoriami odpadów lub poszczególnymi zagrożeniami dla środowiska. Powoli poziom fachowej kadry wzrasta, ale zbyt powoli w stosunku do wymagań, które nakłada na nas prawo europejskie i zdrowy rozsądek. Było to już przedmiotem kilkukrotnych prób naprawy sytuacji, ale wszystko rozbija się o pieniądze.

To, co powiedziałem, nie jest zarzutem przeciwko podległości WIOŚ wojewodom i odseparowaniu de facto Generalnego Inspektora Ochrony Środowiska, wyjęciu go z łańcucha decyzyjnego, ale ten model zarządzania czy współpracy wymaga dużo większego wysiłku, który nie polega tylko na wysiłku intelektualnym, ale na wysiłku finansowym.

Co do samego „okadrowania" Departamentu Gospodarki Odpadami w Ministerstwie Środowiska, to mamy tam bardzo dobrych specjalistów, których bardzo wysoko cenię, bo bezpośrednio współpracuję z tym departamentem. Aczkolwiek departament jest w stanie pochłonąć bardzo dużą liczbę dodatkowych specjalistów.

Podam tylko jeden przykład z tego sprawozdania. Jest w nim ujętych 7 dyrektyw, a wszystkich dyrektyw odpadowych jest 12. Z wykonania tych wszystkich dyrektyw Minister Środowiska, a de facto rząd, raportuje się do Komisji Europejskiej za pośrednictwem EUROSTAT. EUROSTAT z kolei posiłkuje się danymi przesyłanymi przez GUS, ale to nie koniec łańcucha. Kto zasila w informacje GUS? Główny Urząd Statystyczny rozsyła ankiety do przedsiębiorców. Na podstawie tych ankiet uśrednia się dane, zresztą przez bardzo dobry aparat matematyczno-statystyczny, ale to nie jest model wystarczająco wiarygodny, dlatego że w wielu sektorach, np. w zakresie pojazdów wycofywanych z eksploatacji albo w zakresie zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego, wiemy na co dzień, że dane składane przez przedsiębiorców do GUS nie są wierne. W niektórych obszarach te dane w ogóle nie oddają rzeczywistości.

Nawiązuję cały czas do pracy Departamentu Gospodarki Odpadami, musimy zbudować własną bazę danych o odpadach, tzn. taką, która będzie działała niezależnie od tego, czy przedsiębiorcy pomylą się w swoich ankietach, czy się nie pomylą, czy w ogóle zechcą na nie odpowiedzieć. Samo przedsięwzięcie budowania bazy o odpadach, oprócz tego że jest to bardzo trudne wyzwanie intelektualne, wymaga także zastrzyku pieniędzy, ponieważ baza musi działać on line, musi być weryfikowalna, sprawdzalna. Musi też być wiarygodna, ponieważ tu stempel stawia już polska administracja. Takie budowanie bazy danych o odpadach jest kompletnie poza kompetencjami departamentu. W tej części zgadzam się z panem posłem, gdy mówi, że brakuje ludzi, kadry, ale nie chciałbym, aby uważali państwo, że jest to stan zapaści. Jest to jeden z lepszych departamentów w Ministerstwie Środowiska. Wyzwania są jednak coraz nowsze i te pieniądze, jakimi dysponuje Minister Środowiska w sprawie gospodarki odpadami, z całą pewnością nie są wystarczające w stosunku do potrzeb wynikających z wymagań europejskich. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję, panie ministrze. Za chwilę oddam głos panu posłowi. Powiem tylko w komentarzu, że dezyderat jest jednym z niewielu narzędzi Komisji do oficjalnej komunikacji z rządem. Zdajemy sobie sprawę z tego, że państwo niekoniecznie są głównym adresatem, ale to już nie nasza rola decydować. Chcemy tylko zwrócić uwagę na pewien problem, który wspólnie w czasie tej dyskusji zdefiniowaliśmy. Dezyderat nie musi być pretensjami, lecz bardziej próbą rozwiązania pewnego problemu.

Proszę, pan poseł.

Poseł Tadeusz Arkit (PO):

Dziękuję. Bardzo krótko. Traktuję to oczywiście w kategorii wskazania problemu. Bardzo wysoko oceniam pracę Departamentu Gospodarki Odpadami, z którym współpracuję jako przewodniczący podkomisji stałej i nawet wieczorami kontaktujemy się z panią dyrektor, jeśli jest taka potrzeba. Dostrzegam jedno, co należy powiedzieć obiektywnie. Wracam dziś z konferencji samorządowej dotyczącej odpadów. Ta liczba osób, którzy tam pracują, nie jest w stanie nawet konsultować się z samorządami, które zasypują ich mnóstwem pytań, często słusznych, oczekują na poradę. Czas jest szczególny, także w wymiarze wdrażania ustawy, która rodzi wiele problemów. Jesteśmy na takim etapie, że nawet po formalnym wdrożeniu ustawy od 1 lipca, to jeszcze przed nami rok lub dwa lata pracy nad tym, żeby ten model ustabilizował się i zostały już tylko niuanse. To nie jest więc zarzut do tych, którzy pracują, ale z zewnątrz oceniam, że nie powinniśmy żałować środków na ten cel, bo mamy do czynienia z wyjątkowo istotną zmianą systemową w naszej gospodarce, nie tylko w gospodarce odpadami. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję. Pan poseł Szyszko.

Poseł Jan Szyszko (PiS):

Krótka uwaga. Pan poseł mówi, że wieczorami kontaktuje się z panią dyrektor. Czy to nie jest jakiś mobbing?

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Ministrem się jest 24 godziny na dobę, więc…

Poseł Tadeusz Arkit (PO):

Z panem ministrem też się zdarza tak kontaktować.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję bardzo. Dezyderat przyjęliśmy wcześniej. Teraz zaproponuję konkluzję, myślę, że jest ona tradycyjna. Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości Informację rządu na temat dokumentu COM (2013) 6 i odnoszące się do niego stanowisko rządu.

Poseł Krystyna Pawłowicz (PiS):

Poza mikrofonem.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Nie było wniosku o sprawdzenie kworum, ani nie było sprzeciwu. Czy pani poseł składa wniosek o przeliczenie kworum?

Poseł Krystyna Pawłowicz (PiS):

Proszę bardzo. Jak pani przyjmuje? Niech pani nie mówi wstecznie.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Pytałam się, czy ktoś jest przeciw.

Poseł Krystyna Pawłowicz (PiS):

Nie ma kworum. Jak pani może pytać. Ilu jest posłów? Cztery osoby?

Wypowiedź poza mikrofonem.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

To jest odpowiedzialność każdego z posłów, czy tutaj jest, czy nie ma. Jeśli padnie wniosek o przeliczenie kworum… Dezyderat został przyjęty. Konkluzji oczywiście możemy nie przyjąć. Proszę więc o przeliczenie kworum.

Sekretarz Komisji Agata Jackiewicz:

10 posłów. Brak kworum.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dobrze. Zrobimy pięciominutową przerwę i proszę o wysłanie sms do członków Komisji.

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Przepraszam, że musieli państwo czekać, dziękuję tym, którzy dotarli, ale w związku z tym, że brakuje nas do kworum, aby wszystko było zgodne z procedurami, zamykam posiedzenie Komisji, a konkluzję przyjmiemy na najbliższym posiedzeniu. Jeden z punktów omówimy jutro, a drugi punkt we wtorek.

Zamykam posiedzenie Komisji.